

ÅRSREDOVISNING
PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR
I STOCKHOLMS STIFT

2023

Innehåll

Förvaltningsberättelse	35
Bakgrund	35
Väsentliga händelser under 2023	40
Förslag till vinstdisposition och utdelning	47
Flerårsöversikt	48
Resultaträkning	49
Balansräkning	50
Eget kapital	51
Kassaflödesanalys	52
Noter	53
Stiftsstyrelsens underskrifter	59
Revisionsberättelse	60
Fastighetsförteckning	62

Årsredovisning 2023

Stiftsstyrelsen avger härmed årsredovisning för Prästlönetillgångar i Stockholms stift (Prästlönetillgångar), organisationsnummer 802408-9818, med säte i Stockholm för år 2023.

Förvaltningsberättelse

Bakgrund till de stiftsvisa prästlönetillgångarna

De av Svenska kyrkan förvaltade prästlönetillgångarna har sitt ursprung i fastigheter som donerades till kyrkan för att avkastningen skulle användas till att avlöna församlingarnas präster. Numera går hälften av avkastningen till det inomkyrkliga utjämningsystemet och den andra hälften direkt till de församlingar som ursprungligen fick donationen.

Det stora flertalet av fastigheterna i prästlönetillgångarna härstammar från medeltiden. När prästlönefastigheter säljs övergår de till en annan form av prästlönetillgång, de så kallade prästlönefonderna. Detta tillgångsslag är således medel från försäljning av prästlönefastigheter. Prästlönetillgångarna består av antingen prästlönefastigheter eller prästlönefonder.

Självständiga stiftseliknande rättssubjekt

Prästlönetillgångarna har genom århundraden setts som självägande stiftseliknande rättssubjekt. I samband med relationsändringen kyrka – stat år 2000 bestämdes i lag att prästlönetillgångarna ska förvaltas såsom självständiga rättssubjekt. Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska ägas av dessa rättssubjekt. Likaså har i lag klarlagts att prästlönetillgångarna ska förvaltas av Svenska kyrkan med ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas för ändamålet.

Svenska kyrkan har i kyrkoordningen delegerat sitt förvaltaruppdrag till stiftet. Sedan 1 januari 2010 har stiftsstyrelsen i Stockholms stift uppdraget från stiftsfullmäktige att ta hand om den ekonomiska förvaltningen och att förvalta stiftets prästlönetillgångar. Stiftsstyrelsen har med angivna begränsningar delegerat uppgiften till egendomsutskottet. Enligt kyrkoordningen ska prästlönetillgångarna förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska också förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Prästlönetillgångarna är till sin karaktär snarlika avkastningsstiftelser. Stiftelselagen är dock inte tillämplig. Att endast avkastningen får användas för ändamålet ska garantera att den förmögenhet prästlönetillgångarna utgör inte äventyras. Kapitalvärdesskyddet för prästlönefonden kommer till uttryck i kyrkoordningens krav på årlig värdesäkring och prästlönefastighetskapitalet är i sig värdesäkrat utifrån antagandet att fastighetspriserna över tid följer den allmänna kostnadsutvecklingen.

Gemensam bokföring för prästlönetillgångarna

Prästlönetillgångarna består av flera tusen självständiga rättssubjekt (varje donation är ett eget subjekt) spridda över hela Sverige. Bokföringsskyldighet i lag följer som regel den enskilda juridiska personen. För att kunna hantera bokföringsskyldigheten för prästlönetillgångarna finns i 4 kap. 5 § bokföringslagen en bestämmelse som säger att prästlönetillgångarna får ha gemensam bokföring, om de förvaltas tillsammans.

Skattskyldighet för prästlönetillgångarna

Den verksamhet som bedrivs kring de stiftsvis förvaltade prästlönetillgångarna har enligt lag (1999:290) varit frikallad från skattskyldighet för inkomst och förmögenhet vid 2001–2010 års taxeringar. Sedan räkenskapsår 2010 och taxeringsår 2011 föreligger skattskyldighet för verksamheten. Enhetliga bestämmelser om allmännyttiga ändamål gäller från och med år 2014 för stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund. I kretsen av allmännyttigt ändamål ingår även religiös verksamhet, de reglerna påverkar gynnsamt prästlönetillgångarnas skattesituation från och med inkomståret 2014. Detta innebär att prästlönetillgångarna inte längre är skattskyldiga för kapitalinkomster. Kapitalförluster blir i enlighet med detta inte heller längre avdragsgilla.

Vid upprättandet av inkomstdeklaration hämtas vägledning från de ställningstaganden som Skatteverket uttryckt i dialoger med Svenska kyrkan, innebärande bland annat följande:

- beskattning sker enligt skattereglerna för stiftelser
- prästlönetillgångarna jämföras med stiftelser i all skattelagstiftning där inget annat anges
- de 13 stiftsvis förvaltade prästlönetillgångarna anses var och en utgöra ett eget skattesubjekt
- skattemässiga anskaffningsvärden, avskrivningsunderlag och underlag för skogsavdrag är de marknadsvärden som fastställdes 2010-01-01.

Kyrkostyrelsen har, sedan prästlönetillgångarna blev skattskyldiga år 2010, samordnat den stiftsvisa deklareringshanteringen. Motivet till detta är att säkerställa att alla viktiga frågor hanteras korrekt och likartat.

Högsta förvaltningsdomstolen har i en dom i februari 2021 fastställt att tillhandahållandet av tjänster mellan inomkyrkliga enheter inte utgör näringsverksamhet. Prästlönetillgångarna omfattas inte av denna dom eftersom de inte är en del av trossamfundet.

Äganderätten till prästlönetillgångarna

I utredningar inför relationsändringen kyrka – stat år 2000 fanns tre alternativ för den framtida dispositionen av prästlönetillgångarna. Ett lagstiftningsalternativ, vilket nu gäller, ett stiftelsealternativ där förslaget var att egendomen skulle samlas i en enda stiftelse med Svenska kyrkan som förvaltare. Det tredje alternativet var att all äganderätt till egendomen skulle övergå till Svenska kyrkan. Remissinstanserna var, i ungefär samma grad, positiva till alternativ ett och tre.

År 2011 vände sig kyrkostyrelsen till Regeringskansliet med en begäran om att den egendoms massa som prästlönetillgångarna utgör skulle överföras till trossamfundet Svenska kyrkan med äganderätt och att ägandefrågan därmed skulle vara avgjord. Kyrkostyrelsen har allt sedan 2011 återkommande tagit upp frågan och löften om utredningar har erhållits men regeringsskifte samt andra mer akuta frågor har gjort ärendet vilande hos Regeringskansliet. Det är dock Svenska kyrkans uttryckliga mening att prästlönetillgångarnas civilrättsliga status snarast behöver få en lösning. Den pågående processen kring ägarfrågan bör bevakas och beaktas också utifrån ett

redovisningsperspektiv. Om en lagstiftningsändring blir föreslagen påverkas förutsättningarna för de stiftsvisa prästlönetillgångarna med avseende på bland annat fortlevnadsprincipen, som är en av de grundläggande förutsättningarna i K3:s regelverk (not 1).

EGENDOMSUTSKOTTET

Stiftsstyrelsen i Stockholms stift har uppdraget från stiftsfullmäktige att ansvara för den ekonomiska förvaltningen och att förvalta Prästlönetillgångar. Stiftsstyrelsen har med angivna begränsningar delegerat uppgiften till egendomsutskottet. Egendomsutskottet har haft sex möten under året med medverkan bland annat av Häradsbiskops vd, stiftets miljö- och klimatsamordnare samt STEF:s verksamhetsledare (Stiftens egendomsförvaltnings förenings). Avverkningen på fastigheterna i Katrineholm och Eskilstuna kommuner har fortsatt att vara högre än planerat till följd av granbarkborrens härjningar. Egendomsutskottet besökte därför fastigheten Långkärr 1:6 i Katrineholms kommun på sin exkursion i augusti. Med på exkursionen var Häradsbiskops vd och två skogsvaktare. Utskottet tittade även på det till fastigheten direkt angränsande konstverket Skogen kallar som fått medel av Statens konstråd.

Digitaliseringen har gått vidare med en ny webbaserad app, First Agenda Prepare, där möteshandlingar till egendomsutskottet publiceras, stiftet tillhandahåller ledamöterna en läsplatta. Vid sammanträdena är det fortsatt möjligt att delta digitalt.

Egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan – ENSO

Stiftens egendomsnämnder och egendomsutskott har utvecklat sitt samarbete genom ENSO. Remissyttranden över viktiga betänkanden har lämnats. Internt har gruppen förberett samrådet med kyrkostyrelsen och en energikonferens i februari 2024.

Filmen *Kyrkan och skogen – en film om virke, värderingar och vägval* producerades på ENSO:s uppdrag och publicerades på kyrkans webbplats¹. Filmen visar olika perspektiv på skogsbruket, på bredden av åsikter och de många – ibland motstridiga – krav och förväntningar som ställs på Svenska kyrkans skogsbruk. Filmen tilldelades a Finalist Certificate in the category C29 – Environment, Ecology and Sustainability vid the 14th Cannes Corporate Media & TV Awards.

I september ordnade ENSO en skogsexkursion i Jämtland i Härnösands stift. Alla prästlönetillgångarna var representerade och den av kyrkostyrelsen utsedda utredaren deltog den första dagen. Deltagarna fick en visning och genomgång av SLU:s nyanlagda försöksområde för hyggesfritt skogsbruk på en fastighet i Föllinge. Ett annat besök gjordes vid Mattmars kyrka där Svenska kyrkans behov av kvalitetsvirke för kulturbyggnadsvård diskuterades och ett skogsbestånd skött för produktion av grov och äldre tall visades. Församlingen berättade om erfarenheterna från renovering av kyrkans spåntak.

FRAMTIDA UTVECKLING

För framtida utdelningar är Prästlönetillgångar beroende av avkastningen från prästlönefonden som den största intäktskällan. Med ökad osäkerhet i omvärlden och orolig börsmarknad finns risken att avkastningen blir lägre kommande år. En annan risk för den närmaste framtiden är en fortsatt hög inflation som leder till en större värdesäkring av fonden som minskar utdelningsbart resultat. Vinster från fastighetsförsäljningar är inte utdelningsbara direkt utan läggs till fonden och ger där avkastning som i sin tur är utdelningsbar.

1 www.svenskakyrkan.se/prastlonetillgangarna/kyrkan-och-skogen--en-film-om-virke-varderingar-och-vagval

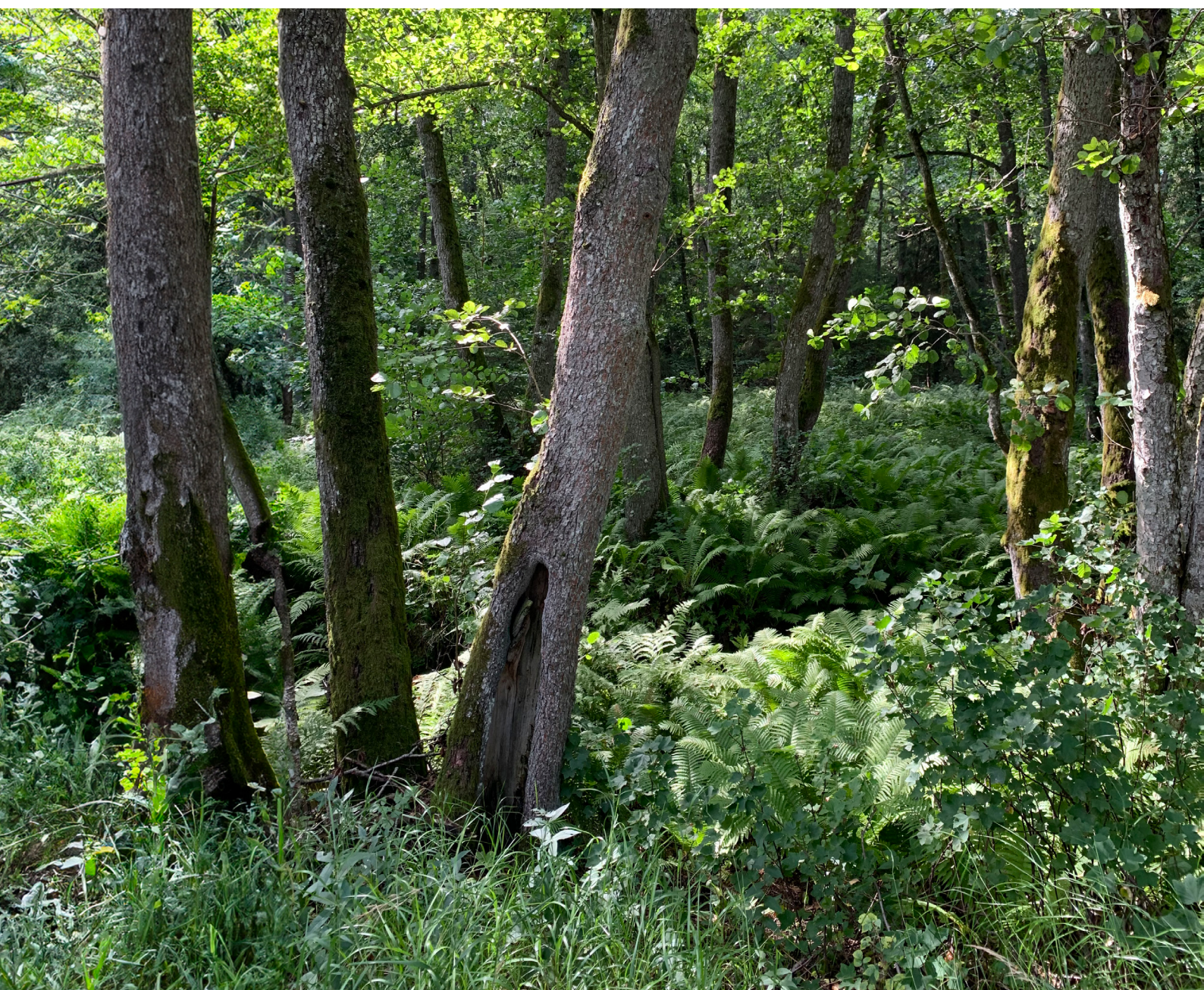
Botkyrka kommun beslutade om detaljplan för bostadsbebyggelse i Prästviken (Eriksberg 2:27) 2022. Beslutet överklagades och i januari 2023 upphävde mark- och miljödomstolen beslutet. Domen är överklagad och det är osäkert vad som kommer att bli slutresultatet. En del av tomträtterna i Hagalund, Solna, som Prästlönetillgångar sålde till Humlegården 2017, ingår nu i en detaljplan som gick ut på granskning i december 2023. En station på tunnelbanans gröna linjes förlängning mot Arenastaden kommer att ligga i planområdet.

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Prästlönetillgångar bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

Miljö

Prästlönetillgångar i Stockholms stift är sedan 2001 certifierade enligt FSC®. Förutom den generella naturhänsyn som tas i den dagliga skogsbruksverksamheten anger FSC-standarden ett krav på avsättningar (fem procent) kompletterat med krav på att ytterligare fem procent ska skötas med anpassade metoder. Anpassat brukande kan innebära förstärkt hänsyn, någon specifik natur-

vårdsåtgärd, kontinuitetsskogsbruk eller social hänsyn. Prästlönetillgångar har 340 ha produktiv skogsmark avsatt vilket motsvarar drygt 10 procent av totalt 3 239 ha.

Skogscertifieringen innebär att förvaltningen har ett långsiktigt perspektiv med syfte att bedriva ett ekonomiskt livskraftigt, miljöanpassat och socialt ansvarstagande skogsbruk. För att samordna arbetet med att upprätthålla certifieringen av Svenska kyrkans prästlönetillgångar finns den ideella föreningen Stiftens egendomsförvaltningars förening, STEF. Föreningens huvuduppgift är att säkerställa medlemmarnas certifiering av respektive skogsbruk enligt FSC®, *Forest Stewardship Council*®, licensnummer SKSC: FSC-C014110, och PEFC™, *Programme for the Endorsement of Forest Certification* samt att erbjuda församlingsskogar PEFC™ certifiering. Som paraplyorganisation för gruppcertifikat enligt PEFC™ är föreningens ledningssystem certifierat i enlighet med ISO 14001, och arbetssätten inom ramen för detta tillämpas inom hela föreningen. Alla Svenska kyrkans 13 stift är medlemmar i föreningen. Styrelsen väljs på föreningens årsstämma och består av representanter från medlemmarna. Föreningens övergripande verksamhet leds av en verksamhetsledare och hos varje medlem finns en certifieringsansvarig som ansvarar för arbetet med skogscertifiering lokalt.

På Prästlönetillgångars mark finns två naturreservat, Gullringekärret i Haninge kommun och Björkby-Kyrkviken i Vallentuna kommun. Det finns två Natura 2000-områden, Ubby Ekhage i Österåkers kommun och Vada Sjökullar i Vallentuna kommun. På det sistnämnda området har en vårdinsats genomförts efter samråd med länsstyrelsen. På sjökullarna, som är ett gravfält från järnåldern med stora gravhögar, har träd och sly tagits bort för att platsens kulturvärden ska komma till sin rätt. Prästlönetillgångar har också frivilligt avsatt mark, kyrkreservat, för att bevara natur- och kulturhistoriskt värdefulla områden så att dessa får skydd och vård samtidigt som de görs tillgängliga för allmänheten.

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Pollinering, naturlig vattenreglering och naturupplevelser är några exempel. Ett led i att tillgängliggöra skogsmark för fritidsaktiviteter och naturupplevelser är Prästlönetillgångars överenskommelse med Österåkers kommun om upplåtelse av mark för en ridstig.

Arbetet med att anlägga en ny våtmark i Österåkers kommun har slutförts under året. Det är en miljöinvestering med syfte att minska mängden näringsämnen som rinner ut i Prästfjärden, Åkers kanal och slutligen Östersjön. En miljö som gynnar växtliv och lockar djurarter som fåglar, grodor, klövvilt med flera läs mer på hemsidan². Våtmarken färdigställdes under hösten och synades av länsstyrelsen i början av februari 2024. I och med godkännandet får vi externa medel från landsbygdsprogrammet som delvis finansieras av den Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för en stor del av kostnaderna.

En återvätning av skogsmark på Össeby-Garns prästgård 3:6 i Vallentuna kommun har genomförts under hösten. Ett avtal som sträcker sig över 50 år har tecknats med Skogsstyrelsen. Huvudsyftet med återvätningen är minskad nettoavgång av växthusgaser genom att återskapa och sedan varaktigt vidmakthålla markfuktighetsförhållanden som liknar dem som rådde innan åtgärder för avvattning vidtogs i området. Som positiv bieffekt ökar tillgången på fuktiga och blöta biotoper för flora och fauna.

Egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan (ENSO) anordnade i oktober 2019 en klimatkonferens för förtroendevalda och tjänstemän i alla stift. Under konferensen togs ett förslag fram: *Prästlönetillgångarnas bidrag till Svenska kyrkans färdplan för klimatet*. Förslaget fastställdes på ENSO:s möte i november 2019. Svenska kyrkans färdplan för klimatet ska nu uppdateras med nya mål för perioden 2024–2027. Prästlönetillgångars bidrag för den nya perioden togs fram gemensamt av alla

2 www.svenskakyrkan.se/stockholmsstift/miljo-och-reservat

stiftens egendomsförvaltningar vid det klimatseminarium som ENSO anordnade den 29–30 september 2022. Dokumentets slutliga utformning fastställdes vid ENSO:s möte den 7 november 2022. Tanken är att varje stifts egendomsutskott/-nämnd ska ta ställning till dokumentet och kunna lägga det till grund för sitt klimatarbete. Egendomsutskottet i Stockholms stift beslutade 24 januari 2023 att anta dokumentet.

Prästlönetillgångar är med i det stiftsgemensamma projektet Storskalig elkraftsproduktion från större, effektiva och uthålliga solkraftsanläggningar genom ökad kyrklig samverkan som avser storskaliga solcellsanläggningar och är delfinansierat av kyrkostyrelsen. För första gången genomförde projektet en exkursion till Danmark för att lära mer om storskaliga solkraftsparker. Projektet ingår i arbetet med färdplanen för klimatet och är gemensamt för alla stifts prästlönetillgångars förvaltningar.

Väsentliga händelser under 2023

Inflation, krig i omvärlden och höga energipriser har påverkat året 2023. Styrräntan var vid årets ingång 2,5 procent, Riksbanken höjde med 0,5 procent i februari och maj, sen ytterligare 0,25 procent i juli och september. I november lämnades styrräntan oförändrad på 4 procent. Inflationen mätt i KPI var 12,3 procent i december 2022 och sjönk sakta under våren. Inte förrän till hösten blev effekten av höjd styrränta och lägre elpriser synliga i inflationsmättet som slutade på 4,4 procent i december.

Ett volatilt år i kapitalmarknaderna avslutades i december med kraftigt sjunkande marknadsräntor och stigande börskurser. I december var avkastningen på Stockholmsbörsen 8,2 procent, vilket resulterade i en uppgång på 19,2 procent för helåret 2023. Globala aktieindex avkastade 2,4 procent i december och 20,2 procent för helåret. USA steg 0,1 procent och 19,7 procent för helåret, medan Norden var upp 6,4 procent i december och 16,5 procent för helåret. Placeringarna för Prästlönetillgångar har under året varierat mellan som lägst 597 Mkr till som högst 663 Mkr i marknadsvärde. Kriget i Ukraina har fortsatt att påverka världsekonomin även under 2023 på många sätt, med till exempel rubbningar i logistik och tillverkningskedjor. Kriget har lett till minskad tillgång på virke i Europa vilket i sin tur leder till högre virkespriser för Prästlönetillgångar som leverantör.

Maj och juni var mycket torra och varma och Länsstyrelsen Stockholm upprättade en betespool där jord- och djurägare kunde erbjuda alternativt få möjlighet till extra bete i torkan. Prästlönetillgångar upplät extra skörd på ett område till en lantbrukare som hörde av sig innan betespoolen kom i gång. Under juli och augusti blev vädret blötare och inte så hett. Sammantaget påverkades skördarna negativt.

Torsdagen den 23 november drabbades Trossamfundet Svenska kyrkan av följderna av en så kallad ransomware-attack. Angreppet var omfattande och berörde hela Svenska kyrkan. Angreppet medförde att trossamfundet stängde ner samtliga servrar för att förhindra att angriparen fick tillgång till känslig information, vilket i olika utsträckning påverkade all verksamhet inom hela Svenska kyrkan inklusive Prästlönetillgångar. Därefter har ett samordnat systematiskt arbete skett för att säkerställa att Svenska kyrkans servrar och datorer inte innehåller skadlig kod och att återstarta de genomgångna servrarna och systemen. För Prästlönetillgångar har mycket av arbetet varit fokuserat på att kunna bedriva ordinarie verksamhet utan det digitala stödet. Prästlönetillgångar har inte drabbats av några betydande ekonomiska skador. Ekonomisk skada är i huvudsak begränsad till kostnader kopplade till förseningsavgifter och dröjsmålsräntor då det inte funnits ett fungerande flöde för fakturahanteringen. Eftersom Prästlönetillgångar har externa förvaltare av skogen och fonden drabbades inte de verk-

samhetsgrenarna av cyberangreppet. Arbete pågår dels på den nationella nivån inom Svenska kyrkan för att minska riskerna för att denna situation ska uppstå igen, dels lokalt inom stiftet med att skapa lokala rutiner för ökad krisberedskap om motsvarande situation skulle uppstå igen.

Kyrkomötet beslutade under hösten 2021 att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda hur kyrkoordningens skrivningar i 46 kapitlet angående förvaltningen av prästlönetillgångarna ska utformas för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt och andligt hållbar skogsförvaltning som möjligt. Kyrkostyrelsen beslutade i december 2022 om direktiv för utredningen som ska omfatta hela förvaltningen. Under våren 2023 utsåg kyrkostyrelsen utredare och sekreterare för utredningen. Utredningen besökte under hösten samtliga stifts egendomsförvaltningar och träffade förtroendevalda och anställda. Besök gjordes även ute i fält. I december lämnade utredaren en första rapport till kyrkostyrelsen med en redovisning av vilka frågor som utredningen kommer att arbeta vidare med under 2024. Utredningens slutrapport ska lämnas hösten 2024.

Skog

Skogen förvaltas av Häradskog AB i form av totalentreprenad.

Prästlönetillgångar i Stockholms stifts skogar sköts enligt kraven i miljömärkningen FSC®.

Förklaring till förekommande förkortningar:

- PG-skog: skogsbruk med normal hänsyn.
- ha: ytmått som beskriver skogsmarkens utbredning. En hektar (ha)=10 000 m²
- m³sk: skogskubikmeter, volymenhet för rotstående träd inklusive topp och bark.
- m³fub: kubikmeter fast under bark, träd utan topp, bark och grenar, den verkliga vedvolymen av ett fällt träd
- GROT: grenar och toppar av träden vid avverkning

SKOGSBRUK

Under 2023 var konjunkturen för skogen mycket stark samtidigt som ekonomin i det övriga samhället bromsade in. Effekterna av kriget i Ukraina påverkade marknaderna även 2023. Sanktionerna gjorde att energipriserna fortsatte att stiga, inflationen var fortsatt hög och började falla först under hösten.

För att hantera inflationen höjde Riksbanken räntan i snabb takt. En effekt av räntehöjningarna var att Sveriges ekonomi bromsade in. Räntehöjningarna påverkade byggindustrin, både småhusförsäljningen och starten av större byggprojekt minskade.

För sågverken innebar den inbromsande byggkonjunkturen att deras marknad var fortsatt svag under 2023. Marknaden i Europa, som är sågverkens största marknad, har haft samma utveckling som den svenska marknaden. Även massa- och pappersindustrin märkte av det försämrade konjunkturen. Stora lager sedan tidigare och hushållens försämrade köpkraft försämrade marknaden för skogsprodukter.

Den svenska valutan var fortsatt svag under 2023 vilket bidrog till en förstärkt konkurrenskraft för svensk skogsindustri.

Trots det svaga konjunkturen har priserna på det virke som Prästlönetillgångar sålt varit rekordhög under året. Förklaringen till det finns i den brist på virke som råder i Sverige och hela Östersjömarknaden på grund av att inget virke kommer från Ryssland och att behovet av förnyelsebar energi ökar.

Klimat effekter av skogsbruket på Prästlönetillgångars fastigheter

Klimatet avgörs delvis av så kallade växthusgaser, som minskar jordens utstrålning av värmeenergi likt glaset i ett växthus. Den växthusgas som är av störst betydelse är koldioxid, CO₂. Växande skog tar upp CO₂ och lagrar kolet i biomassan. Om skogens virkesförråd inte minskar genom skörd och naturliga avgångar motverkas växthuseffekten. Skogen fungerar som en kolsänka.

De produkter som tillverkas av det skördade virket, kan ersätta till exempel betong, stål, plast och fossila bränslen. Detta ger en möjlighet att uthålligt motverka klimatförändring. Substitutionseffekten mäter hur mycket skogsprodukterna minskar de utsläpp av fossilt kol som är roten till problemet. Substitutionseffekter av det virke som försålts under 2023 minskade utsläppen av fossil koldioxid med nära 29 000 (24 000) ton.

Hur skogsbruket sköts är avgörande för den så kallade kolbalansen som, tillsammans med substitutionseffekten, utgör ett mått på skogens klimatpåverkan. Endast produktiv skogsmark ingår i analyserna, eftersom detta är den areal skogsförvaltaren påverkar genom sina beslut. Skogsmarken lagrar 1,1 miljoner ton (900 000 ton) koldioxid. I virkesförrådet lagras 824 000 ton koldioxid. Under 2023 minskade kollagret med 21 000 ton (ökning med 28 000 ton) huvudsakligen beroende på avverkningar på grund av barkborreskador. Skogsbruket ger upphov till utsläpp av koldioxid från fordon, maskiner och plantskolor. Det beräknade totala utsläppen för 2023 ligger på 281 (160) ton koldioxid. Av denna mängd är, genom reduktionskravet på motorbränslen, 204 (115) ton av fossilt ursprung. De största utsläppsposterna är virkestransport och väghållning samt avverkning och terrängtransport som står för 46 procent vardera. Resterande utsläpp härrör från skogs- vårdarbeten som markberedning, plantering och röjning. Reduktionsplikten minskade 2023 utsläppen av fossil CO₂ med 77 ton. Utsläppen från skogsbruksarbeten är dock totalt sett mycket låga i jämförelse med de positiva bidrag som lämnas genom lagring av kol i skog, i produkter och genom substitution av fossilintensiva produkter.

Granbarkborren

Skadorna av granbarkborre minskade kraftigt under sommaren 2023. En mycket blöt och kall avslutning på sommaren gjorde att det inte blev någon andra svärmning vilket bidrog till att skadorna sjönk ordentligt. Bedömningen är att skadorna fortsätter att minska, men att skadad skog behöver hanteras även under 2024.

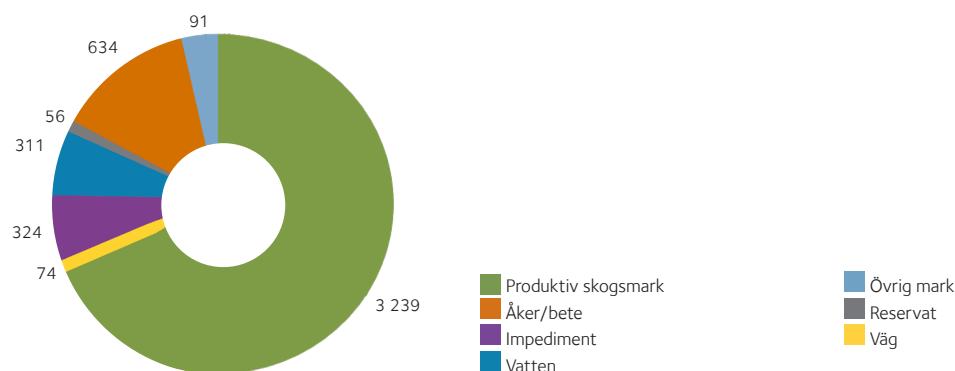
LOKAL VIRKESMARKNAD

Bristen på virke i Sverige och även lokalt har gjort att efterfrågan på virke är stor i vår geografi. Det har gjort att priserna stigit hela året trots en utmanade konjunktur för industrin. Priserna har framför allt stigit på timmer och avverkningsrätter. Sågverken har till stor del bidragit till att stimulera virkesutbudet, men även massavedspriset har stigit under året. Under många år har priset på virke legat betydligt lägre i Mellansverige jämfört med södra Sverige men under 2023 har priserna jämnat ut sig jämfört med södra Sverige på flera sortiment.

Prästlönetillgångars skog

En karta över Prästlönetillgångars skogsinnehav finns i slutet av redovisningen. Kartan visar också att markinnehaven är utspridda och att många skiften är relativt små.

Prästlönetillgångar förvaltar totalt ca 4 729 ha och ägoslagen var per 2023-12-31 enligt grafen nedan:

Medelförrådet på Prästlönetillgångars skogar är 172 m³sk per hektar. Medelförråd på de 90 procent av skogsmarksarealen där Prästlönetillgångar bedriver ett skogsbruk med normal hänsyn (PG -skog) är 164 m³sk per hektar.

Enligt skogsbruksplanen är tillväxten 19 358 m³sk per år varav 18 152 är i PG-bestånd.

Under de sista åren har fördelningen mellan träslag ändrats på grund av avverkningarna i samband med angrepp av granbarkborre.

Av total virkesvolym i skogarna är (föregående år inom parentes):

- 59 procent tall (58)
- 25 procent gran (27)
- 15 procent löv (14)
- 1 procent ädellöv ek (1)

SKOGLIG VERKSAMHET UNDER 2023

Verksamheten på Prästlönetillgångar har även under 2023 påverkats mycket av angrepp av granbarkborre. På fastigheterna Långkärr 1:6 och Torp 3:1 i Södermanland har angreppen varit väldigt stora. Det har inneburit många tvingande avverkningar på grund av att träden dött. Vid gallring i Södermanland har även den innehållit många döda granar. På fastigheterna runt Stockholm har skogsbruket varit normalt.

Totalt uppgår den försålda volymen exklusive GROT till 25 905 m³sk (22 799). Under året har 28 (2) ha gallrats. Slutavverkning har gjorts om 23 078 m³sk (22 127) på 86 ha (74), samt fröträdsavverkning 1 344 m³sk (22) och 0 (238) m³sk vindfällan.

Även skogsvården är starkt påverkad av de omfattande skadorna och en stor areal har därför markberetts. Återföryngringen på fastigheterna i Södermanland har påbörjats under 2023. Skogsvårdsskulden i form av områden som ska planteras efter den stora avverkningen har ökat lite i år. Avsatt belopp för skogsvårdsskulden är på totalt 2,5 Mkr (2,4), Not 18. Ungskogsröjningen har varit av normal omfattning.

Följande skogsvårdande åtgärder har utförts under året:

	2023 ha	2022 ha	2021 ha
Hyggesrensning	39 ha	134 ha	86 ha
Markberedning	124 ha	8 ha	26 ha
Plantering	78 ha	16 ha	24 ha
Röjning	37 ha	22 ha	66 ha
Underröjning	13 ha	20 ha	4 ha
Efterbehandling plantor	59 ha	0 ha	18 ha
Summa	350 ha	200 ha	224 ha

Jord

Jordbruksförvaltningen av prästlönefastigheter under 2023 omfattar 1 gårdsarrende, 31 sidoarrenden, 23 upplåtelser av jakt, 4 fiskearrenden, 11 tomträtter och 35 övriga upplåtelser som anläggningsarrenden, bostadsarrenden, lägenhetsarrenden och hyresupplåtelser. Ett drygt tiotal arrenden, tomträtter och andra upplåtelser har omförhandlats under 2023. Samtliga jaktavtal omförhandlas årligen.

I början på året slutfördes försäljningen av en del av Täby prästgård 2:1 i Täby kommun till tidigare arrendatorn med maka. I försäljningen ingick flera större ekonomibyggnader. Försäljningen av en mindre del av Lisselby 2:1 i Ekerö kommun slutfördes genom lantmäteriförrättning i november. En försäljning av mark till arrendator på fastigheten Åby 1:1 i Haninge kommun har beslutats men avvaktar lantmäteriförrättning.

Botkyrka kommun beslutade om att anta detaljplan för bostadsbebyggelse i Prästviken (Eriksberg 2:27) 2022 och beslutet överklagades. I januari 2023 upphävde mark- och miljödomstolen kommunens beslut. Domen är överklagad till Mark- och miljööverdomstolen. Detaljplanen för Botkyrka församlings utvidgning av kyrkogården vid Botkyrka kyrka vann laga kraft i december 2023. Det betyder att lantmäteriet kan genomföra den fastighetsreglering där mark från Prästlönetillgångars fastighet förs över till församlingens fastighet.

I området Kristineberg vid Arningevägen i anslutning till centrala Vallentuna ingår en del av fastigheten Vallentuna prästgård 1:1. Vallentuna kommun vill utveckla området för bostäder och service. Utgångspunkten är att Kristineberg ska utvecklas till en stadsdel i samklang med naturen. Under 2022 togs det första spadtaget för den första detaljplanen, där marken ägs av kommunen. Prästlönetillgångar och kommunen förhandlar för att nå en överenskommelse för att påbörja planprocessen för Prästlönetillgångars mark.

Planbesked söktes för bostadsbebyggelse på fastigheterna Borgby 1:1 och Fresta 1:1 i Upplands Väsby kommun men fick ett negativt beslut av kommunen. Därefter har dialog tagits upp med kommunledningen om möjligheterna att genom en förändrad ansökan få ett positivt beslut för att påbörja en utveckling av fastigheterna.

Torpet Tärnan på fastigheten Täby prästgård 2:1 brann den 9 juli så att endast skorstensstocken återstod. Polisens utredning kunde inte fastställa om det var en medveten eller oavsiktlig handling som orsakade branden. Kostnaderna för och hanteringen av rivning och borttransport av material sköttes och bekostades av Prästlönetillgångars försäkringsbolag.

De invasiva växterna jättebalsamin och jättebjörnlöka på fastigheten Solberga 1:1 i Haninge kommun bekämpas, det är en flerårig åtgärd. En del ärenden om nedskräpning har också fått hanteras och på grund av nedskräpningen har Prästlönetillgångar tvingats sätta upp en vägbom i Botkyrka för att minska problemen.

Fond

Ekonomisk utveckling

År 2023 var ett volatilt år. Inflationen var fortsatt hög i början av året och sjönk långsamt, året började med inflationsmålet KPI på 12,3 procent men i december hade det sjunkit till 4,4 procent. Under hösten ökade inflationsoron när oljepriset rusade på grund av kriget mellan Israel och Palestina, men på senhösten började inflationen falla och oljepriset sjönk.

Inledningsvis låg huvudfokus på den höga kostnadsinflationen och huruvida centralbankerna skulle lyckas med att stävja densamma. Företagen gjorde vad de kunde för att kompensera stigande kostnader med prishöjningar. En varm vinter i Europa minskade pressen från de höga energipriserna och dessutom öppnade Kina upp ekonomin. Kraftiga styrräntehöjningar runt om i världen skapade samtidigt volatila kapitalmarknader. I mars kom det fram att Silicon Valley Bank gjort stora förluster på innehav i amerikanska statsobligationer. Detta medförde kursras för banker världen över vilket ledde till uppköp av några banker. Insatser från centralbanker gjorde att de ekonomiska skadorna kunde begränsas. Många centralbanker gjorde bedömningen att de kraftiga styrräntehöjningarna under 2023 började ge önskad åtstramningseffekt. Under december beslutade därför centralbankerna i USA, Storbritannien, Kanada, Japan och Australien att lämna respektive styrränta oförändrad.

Stockholmsbörsen var Nordens starkaste aktiemarknad i december och de svenska småbolagen avkastade 9,6 procent (CSX) medan de stora steg 7,3 procent (OMXS30). På helåret utvecklades dock de stora bolagen bättre +20,9 procent jämför med småbolagen +14,7 procent. Marknadsräsentorna fortsatte i allmänhet falla kraftigt under december. Den svenska tioåriga statsobligationsräntan sjönk 56 punkter till 2,07 procent. Den tyska motsvarande föll 41 punkter till 2,0, medan den amerikanska tioåringen sjönk 49 punkter till 3,87 procent. Kronan började få stöd både från Riksbankens penningpolitik och av att räntetoppen var nära både i USA och Europa. Den svenska kronan fortsatte stärkas med 2,6 procent mot Euron till 11,13 och med 4,1 procent mot US-dollar till 9,98. Priset på Brentolja föll i december 3,7 procent till USD 77,69/fat. Priserna på koppar och zink steg med 0,9 procent respektive 7,0 procent. Året avslutades med en stark börs. När vi nu summerar 2023 kan vi konstatera att kapitalmarknaderna i allmänhet präglades kraftigt av marknadsräsentornas utveckling.

Prästlönetillgångars portfölj

Medlen förvaltades diskretionärt av Cliens Kapitalförvaltning AB, Lancelot Asset Management AB och E. Öhman J:or Fonder AB. Fördelningen av kapitalet mellan de tre förvaltarna baserar sig på marknadsvärdet per den 31 augusti 2019 då en ny upphandling gjordes. Fördelningen mellan olika tillgångsslag följer rekommendationerna i placeringspolicyn och var följande på bokslutsdagen: svenska aktier 38 procent (32), utländska aktier 31 procent (35), räntebärande 28 procent (31) och likvida medel 3 procent (2).

Under 2023 ökade portföljens marknadsvärde med 14,6 procent (-16,0) jämfört med viktat index 15,05 procent (-11,42). Fondens avkastningsmål (KPI plus 3) uppgick till 7,39 procent (15,34). Det totala marknadsvärdet på prästlönefonden var vid bokslutsdagen 663 Mkr (603) fondens bokförda värde uppgår till 539 Mkr (521) not 14. De likvida medlen i portföljen var på bokslutsdagen 16,7 Mkr (13,2).

Finansiella instrument

Riktlinjer för kapitalförvaltningen regleras i ett av stiftsfullmäktige fastställt medelsförvaltningsreglemente. Gällande reglemente gicks igenom hösten 2022 och antogs på stiftsfullmäktige den 14 november 2022 och innehåller bland annat etiska kriterier för placeringsval, avkastningsmål samt regler för portföljsammansättning. De finansiella placeringsanvisningarna och placeringsanvisningar för etik och hållbarhet som följer de riktlinjer nationell nivå ställt upp gicks också igenom och antogs av stiftsstyrelsen den 13 december 2022. Policy samt placeringsanvisningar började gälla den 1 januari 2023. Stiftsstyrelsen gör regelbundet en översyn av sina riktlinjer för finansiella instrument. Morningstar Sustainalytics utförde screening av portföljens innehav hos förvaltarna i maj för att säkerställa att givna riktlinjer följs, inga felaktiga placeringar upptäcktes. När innehaven är uppladdade på Morningstar Sustainalytics plattform sker löpande information om något av innehaven inte följer riktlinjerna. Om det skulle finnas några felaktiga placeringar skickas information via e-post till ekonomienheten som följer upp genom att kontakta kapitalförvaltarna.

Resultat och ställning

Från och med upprättande av årsredovisning 2022 övergick Prästlönetillgångar, liksom de övriga prästlönetillgångarna, till att tillämpa KPIF (KPI med fast ränta) som inflationsmått för värdesäkring av prästlönefondskapitalet. Inflationsmåten KPI och KPIF som redovisas av Statistiska centralbyrån skiljer sig åt på så sätt att KPIF inte påverkas av ändrade räntesatser för hushållens bolån. KPIF fanns inte vid tidpunkten för införandet av kyrkoordningens värdesäkringsregler men är numera det mått som Riksbanken använder. Enligt kyrkoordningens regler får prästlönetillgångarna inte ta upp lån till att finansiera investeringar i verksamheten. Det gör att prästlönetillgångarna, till följd av vad som framgår av regelverket, inte kan belastas med kostnader till följd av att räntesatser på utlåning ändras. Inflationsmättet KPIF bedöms därför spegla den kostnadsbild som uppstår vid förvaltning av prästlönetillgångarna på ett bättre sätt än vad KPI gör. Detta blir särskilt tydligt i tider av hög inflation.

Resultatet efter bokslutsdispositioner och skatt gav en vinst på 57,7 Mkr (56,3). Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för utdelning. Värdesäkring ska ske av kapitalet enligt 46 kap 11§ kyrkoordningen samt överföring till det bundna kapitalet av de realisationsresultat som uppkommit vid fastighetsavyttringar 6,1 Mkr (1,1). Värdesäkring för inflation 2023 uppgår till 10,9 Mkr (46,5). Det samlade disponibla resultatet för 2023, med hänsyn till dessa omföringar, uppgick till 40,7 Mkr (8,7).

Utdelning

Utdelning sker till de församlingar och pastorat som har andelar i tillgångarna. Församlingarnas andelar grundar sig på hur stor del av tillgångarna som kommer från respektive församling. Egenomsutskottet önskar hålla en jämn utdelningsnivå för att använda balanserade vinstmedel som buffert. Ingående balanserat belopp på 0,8 Mkr är inte en buffert som klarar större utdelning men ett resultat av de utdelningar som gjordes åren 2021–2022 (verksamhetsåren 2020 och 2021) på grund av konsolideringstaket. För verksamhetsåret 2020 innebar konsolideringstaket att Prästlönetillgångar delade ut 1 000 kr/andel och för verksamhetsåret 2021 delades 1 100 kr/andel ut.

För verksamhetsåret 2023 har Prästlönetillgångar tack vare lägre KPIF och bra avkastning på börsen möjlighet att få en utgående balans som täcker nästa års utdelning om 300 kr/andel om börsen inte blir lika gynnsam. Totalt utdelningsbart resultat för år 2023 är 41,5 Mkr. För år 2023

budgeterades en utdelning om 300 kr per andel. Utdelningen för verksamhetsåret föreslås bli 300 kr/andel, totalt 10,3 Mkr (6, 9) till församlingar/pastorat samt 10,3 Mkr (6, 9) i särskild utjämningsavgift till nationell nivå enligt 46 kap 5 § kyrkoordningen. Efter utdelningen kommer 20,9 Mkr finnas i balanserat resultat, se följande tabell i kronor.

Förslag till vinstdisposition och utdelning

Det sammanlagda resultatet för verksamhetsåret 2023 visade på en vinst om 57,7 Mkr (56,3). Disponibelt för utdelning är årets resultat minskat, dels med värdesäkring enligt 46 kap 11 § kyrkoordningen (KO) dels med överskottet från försäljning av fast egendom (se resultaträkningen), balanserat belopp tillkommer. Disponibelt belopp för utdelning är 41,5 Mkr (14,6). Enligt 46 kap 5 § KO ska resultatet fördelas mellan församlingar/pastorat i förhållande till deras andelar av prästlönstillgångarna, lika mycket ska utgöra den särskilda utjämningsavgiften som betalas till nationell nivå.

Stiftsstyrelsen föreslår en utdelning till församlingar/pastorat på 300 kr per andel, till ett belopp på 10,3 Mkr samt 10,3 Mkr till nationell nivå totalt 20,6 Mkr. Den balanserade vinsten efter utdelning, 20,9 Mkr (0,8) överförs i ny räkning.

VINSTDISPOSITION	Kr	2023	2022
Balanserad vinst från föregående år		821 115	5 848 499
Tillkommer redovisat disponibelt årsresultat		40 693 371	8 716 616
Summa		41 514 486	14 565 115
Stiftsstyrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:			
– att till församlingar/pastorat dela ut		10 308 000	6 872 000
– att till nationell nivå utdela ut som särskild utjämningsavgift		10 308 000	6 872 000
– att återstående medel överförs i ny räkning		20 898 486	821 115
Summa		41 514 486	14 565 115

Utdelning till församlingar/pastorat per andel

300 kr

Församlingar/ pastorat	Andelar	Kr	Församlingar/ pastorat	Andelar	Kr
			<i>transport</i>	16 707	5 012 100
Boo	153	45 900	S:t Matteus	4	1 200
Botkyrka	880	264 000	Nacka	126	37 800
Bromma	43	12 900	Sollentuna	81	24 300
Brännkyrka	2 173	651 900	Solna	8 165	2 449 500
Danderyd	459	137 700	Spånga-Kista	219	65 700
Ed	302	90 600	Sundbyberg	58	17 400
Ekerö pastorat	2 708	812 400	Tyresö	60	18 000
Fresta	674	202 200	Täby	369	110 700
Färingsö	1 096	328 800	Vallentuna	1 401	420 300
Gustavsberg-Ingarö	14	4 200	Värmdö	3 711	1 113 300
Haninge pastorat	6 288	1 886 400	Össeby	1 309	392 700
Hammarby	657	197 100	Österåker pastorat	2 150	645 000
Huddinge pastorat	128	38 400			
Järfälla	2	600	Till församlingar/pastorat	34 360	10 308 000
Lidingö	1 130	339 000	Till nationell nivå		10 308 000
<i>transport</i>	16 707	5 012 100	Totalt utbetalas		20 616 000

Församlingarnas och pastoratens andelar bestämdes den 1 januari 1995. De beräknades efter marknadsvärdet på respektive församlingars och pastorats tillgångar i förhållande till det sammanlagda marknadsvärdet på tillgångarna.

Flerårsöversikt

		2023	2022	2021	2020	2019
Rörelsens intäkter	Mkr	69,5	65,2	105,9	39,5	94,7
– varav resultat vid avyttring av prästlönefastigheter	Mkr	6,1	0,4	18,2	0,5	0,0
Årets resultat	Mkr	57,7	56,3	92,9	27,9	86,1
Förslag till utdelning/per andel	kr	300	200	1 100	1 000	400
Förslag till utdelning	Mkr	20,6	13,7	75,6	68,7	27,4
Balansomslutning per bokslutsdag	Mkr	688	644	664	636	638

		2023	2022	2021	2020	2019
Vinstmarginal						
Vinstmarginal, skog	%	49	61	35	18	32
Vinstmarginal, jord	%	22	43	12	20	-16
Direktavkastning						
Direktavkastning, skog	%	1,8	1,6	1,3	0,4	0,8
Direktavkastning, jord	%	1,1	1,3	1,3	0,4	-0,3
Direktavkastning, fond	%	1,4	1,3	1,3	1,1	0,5
Direktavkastning förvaltade tillgångar	%	1,5	1,4	1,3	0,8	0,4
Totalavkastning						
Totalavkastning, skog	%	8,9	-1,2	16,7	-3,1	23,8
Totalavkastning, jord	%	12,6	-0,6	15,8	0,1	8,6
Totalavkastning, fond	%	15,3	-19,6	22,1	14,1	36,7
Totalavkastning förvaltade tillgångar	%	13,2	-11,5	19,6	6,9	27,2
<i>Schabloniserade marknadsvärden förvaltade tillgångar¹⁾</i>						
Skog	Mkr	347,0	324,4	332,8	289,6	298,9
Jord	Mkr	230,7	211,9	215,7	203,2	204,0
Fond	Mkr	662,6	602,7	778,6	705,4	649,3
Summa marknadsvärde	Mkr	1 240,3	1 139,0	1 327,1	1 198,2	1 152,2

Nyckeltalsdefinitioner

Nyckeltal enligt KRED 2023:5

* Vinstmarginal (%) – Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med rörelsens intäkter.

* Direktavkastning (%) – Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

* Totalavkastning (%) – Uppgiften beräknas som rörelseresultat, inklusive realisationsresultat och avskrivningar, plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde (under 5 år) på förvaltade tillgångar.

¹⁾ Schabloniserade marknadsvärdet för jord och skog beräknas som taxeringsvärdet x 1,33 för att möjliggöra relevanta jämförelser stiftet emellan.

Förvaltd areal		2023	2022	2021	2020	2019
Produktiv skog	ha	3 239	3 239	3 239	3 232	3 219
Inägomark	ha	634	634	634	636	633
Övrig mark	ha	856	856	856	861	869
Förvaltd areal totalt	ha	4 729	4 729	4 729	4 729	4 721
Taxeringsvärden		2023	2022	2021	2020	2019
Skog	tkr	260 937	243 923	250 235	217 715	224 736
Jord	tkr	173 454	159 348	162 172	152 761	153 394
Taxeringsvärde totalt	tkr	434 391	403 271	412 407	370 476	378 130

Resultaträkning

	tkr	Not	2023	2022
Rörelsens intäkter		2		
Nettoomsättning prästlönefastighet		3,4	15 907	12 261
Intäkter prästlönefond		5	47 404	51 323
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter			6 068	420
Övriga rörelseintäkter			111	1 201
Summa rörelsens intäkter			69 490	65 205
Rörelsens kostnader				
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster			-6 205	-3 906
Kostnader för inhyrd personal		6	-2 414	-2 651
Övriga externa kostnader		7	-2 459	-2 949
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar			-365	-376
Summa rörelsens kostnader			-11 443	-9 882
Rörelseresultat		2	58 047	55 323
Resultat från finansiella investeringar		8		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter			634	399
Räntekostnader och liknande resultatposter			-7	-16
Resultat efter finansiella poster			58 674	55 706
Bokslutsdispositioner		9	0	1 368
Skatt på årets resultat		10	-959	-778
ÅRETS RESULTAT			57 715	56 296

Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.

	tkr	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen		57 715	56 296
Värdesäkring enligt KO 46:11		-10 900	-46 470
Omföring av realisationsvinst/-förlust för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde enligt KO 46:1		-6 121	-1 109
ÅRETS DISPONIBLA RESULTAT		40 694	8 717

Balansräkning

	tkr	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Prästlönefastigheter	11		100 650	101 263
Inventarier, verktyg och installationer	12		13	19
Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	13		375	240
			101 038	101 522
Finansiella anläggningstillgångar				
Prästlönefondsmedel	14		539 188	521 548
			539 188	521 548
Summa anläggningstillgångar			640 226	623 070
Omsättningstillgångar				
Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar			364	529
Övriga fordringar			2 863	2 280
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15		252	311
			3 479	3 120
Kortfristiga placeringar	16		27 285	0
Kassa och bank	17		16 829	17 589
Summa omsättningstillgångar			47 593	20 709
SUMMA TILLGÅNGAR			687 819	643 779
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Eget kapital				
Bundet eget kapital				
Prästlönefastighetskapital			100 663	101 282
Prästlönefondskapital			539 188	521 548
Fritt eget kapital				
Balanserat resultat			821	5 848
Årets disponibla resultat			40 694	8 717
Summa eget kapital			681 366	637 395
Avsättningar	18		2 550	2 412
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			1 197	245
Aktuella skatteskulder			937	397
Övriga skulder			382	1 258
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19		1 387	2 072
Summa kortfristiga skulder			3 903	3 972
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER			687 819	643 779

Eget kapital

Det egna kapitalet i prästlönetillgångarna är uppdelat i bundet kapital (sådan kapital som inte får användas för utdelning/utjämningsavgift) och fritt eget kapital. Det i resultaträkningen redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för utdelning vilket beaktas vid redovisningen av det egna kapitalet enligt räkningen nedan.

Förändring av eget kapital	BUNDET EGET KAPITAL		FRITT EGET KAPITAL	
	Prästlönefastighetskapital	Prästlönefondskapital	Balanserat resultat	Redovisat årsresultat
Eget kapital 2022-01-01				
Belopp vid årets ingång	101 764	473 487	23 694	57 747
Omföring av föregående års resultat			57 747	-57 747
Försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	-106	795		-689
Omföring avskrivning byggnad	-376	376		
Årets resultat				56 296
Avsättning till bundet eget kapital:				
omföring av realisationsvinst (förlust) fastighet		420		-420
värdesäkring enligt KO 46:11		46 470		-46 470
Utdelning				
Utdelning till andelsägande församling/pastorat			-37 796	
Utdelning till nationell nivå			-37 796	
Utgående balans 2022-12-31	101 282	521 548	5 848	8 717
Eget kapital 2023-01-01				
Belopp vid årets ingång	101 282	521 548	5 848	8 717
Omföring av föregående års resultat			8 717	-8 717
Försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	-515	569		-54
Omföring avskrivning byggnad vid försäljning	260	-260		
Omföring årets avskrivning byggnad	-364	364		
Årets resultat				57 715
Avsättning till bundet eget kapital:				
omföring av realisationsvinst fastighet		6 067		-6 067
värdesäkring enligt KO 46:11		10 900		-10 900
Utdelning				
Utdelning till andelsägande församling/pastorat			-6 872	
Utdelning till nationell nivå			-6 872	
Utgående balans 2023-12-31	100 663	539 188	821	40 694

Kassaflödesanalys

	tkr	Not	2023	2022
Den löpande verksamheten				
Rörelseresultat			58 047	55 323
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>				
Av- och nedskrivningar			365	376
Ökning/minskning av avsättningar			138	645
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar (vinst -, förlust +)			-40 747	-40 088
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet			-375	-240
Erhållen ränta			634	399
Erlagd ränta			-7	-16
Betald inkomstskatt avseende näringsverksamhet			-418	-155
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet			17 637	16 244
<i>Kassaflöde från förändring i rörelsekapital</i>				
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar			-359	344
Ökning/minskning av kortfristiga skulder			-609	-810
Kassaflöde från den löpande verksamheten			16 669	15 778
Prästlönetillgångar				
<i>Prästlönefastigheter</i>				
Förvärv av prästlönefastigheter			0	0
Försäljning av prästlönefastigheter			6 583	526
<i>Prästlönefondsmedel</i>				
Förvärv av värdepapper			-124 448	-159 946
Försäljning värdepapper			117 981	208 390
Ökning/minskning övriga medel			-3 801	-5 873
Kassaflöde från prästlönetillgångar			-3 685	43 097
Kassaflöde före utdelning			12 984	58 875
Utdelning till församlingar/pastorat och nationell nivå			-13 744	-75 592
Årets kassaflöde			-760	-16 717
Likvida medel vid årets början			17 589	34 306
Förändring inom likvida medel			-760	-16 717
Likvida medel vid årets slut		20	16 829	17 589

Noter

NOT 1 – Redovisnings- och värderingsprinciper

GRUNDER FÖR UPPRÄTTANDE

Prästlönetillgångars årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (ÅRL 1995:1554), och Bokföringsnämndens BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Kyrkostyrelsens redovisningsråd för Svenska Kyrkan (KRED). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

BELOPP

Samtliga belopp är angivna i tusentals kronor (tkr) om inte annat anges. Beloppen inom parentes anger tidigare års värden.

INTÄKTSREDOVISNING

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning. Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter redovisas enligt följande:

Leveransvirke:	i den period virket levererats till köparen.
Avverkningsuppdrag och leveransrotköp:	i den period virket inmätts.
Rotposter	vid kontraktstillfället.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter:	i den period uthyrningen avser.
Ränteutgifter:	i enlighet med effektiv avkastning.
Erhållen utdelning:	när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker.

BIDRAG

Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

LEASING

All leasing, både när prästlönetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing det vill säga leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

INKOMSTSKATT

Prästlönetillgångarna beskattas sedan inkomståret 2014 som en inskränkt skatteskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder netto redovisas endast när det finns legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändringar i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

I samband med övergången till K3 delades vissa av prästlönetillgångarnas materiella anläggningstillgångar upp i komponenter. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, uträngas eventuellt kvarvarande del av den gamla komponentens bokförda värde och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönefastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönefastighet räknas även allframtidsupplåtelser av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar. Mark skrivs inte av då nyttjandeperioden är obegränsad.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Ekonomibyggnader på jordbruksfastighet	25 år	(4 %)
Bostadsbyggnader på jordbruksfastighet	50 år	(2 %)
Hyreshus	50 år	(2 %)
Komponenter	10–50 år	
Markanläggningar	20 år	(5 %)

Byggnadsinventarier:

Värmepanna	15 år	(6,67 %)
------------	-------	----------

NEDSKRIVNINGAR AV MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras. Nedskrivningen och återföringen redovisas i resultaträkningen.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörs-skulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönetillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönetillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

PRÄSTLÖNEFONDSMEDEL – ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

Innehaven innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde.

PRÄSTLÖNEFONDSPLACERINGAR

Prästlönefondsmedel utgör en separat förvalttad tillgångsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidsskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden prästlönefondsmedel i balansräkningen. Prästlönefondsmedel förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter. För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondsmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas realiserade förluster mot realiserade vinster inom portföljen.

KORTFRISTIGA PLACERINGAR

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

KUNDFORDRINGAR OCH ÖVRIGA FORDRINGAR

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

LÅNESKULDER OCH LEVERANTÖRSSKULDER

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

AVSÄTTNINGAR

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamheten, finansieringsverksamheten samt förvalttade prästlönetillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

EGET KAPITAL OCH LÄMNAD UTDELNING

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital. Bundet eget kapital utgörs av prästlönefastighetskapital och prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskilling. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt Eget kapital i egen räkning. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillingen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital. Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning

Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Eventualförpliktelser är en sammanfattande beteckning på sådana garantier, ekonomiska åtaganden och eventuella förpliktelser som inte tas upp i balansräkningen.

EVENTUALTILLGÅNG

En eventualtillgång är en möjlig tillgång till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast bekräftas av att en eller flera osäkra framtida händelser, som inte ligger inom prästlönetillgångarnas kontroll, inträffar eller uteblir.

NOT 2 – Information om oberoende rörelsegrenar	2023	2022
Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:		
Skog inklusive jakt och fiske	11 680	7 924
Jord	10 406	5 958
Fond	47 404	51 323
Summa	69 490	65 205
Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande:		
Skog inklusive jakt och fiske	5 686	4 855
Realisationsresultat vid avyttring anl. tillgång	0	0
Avskrivning	0	0
Summa Skog	5 686	4 855

NOT 2 – Information om oberoende rörelsegrenar fortsättning	2023	2022
Jord	2 272	2 571
Realisationsresultat vid avyttring anl. tillgång	6 068	420
Avskrivning	-365	-376
Summa jord	7 975	2 615
Fond	9 706	8 185
Realisationsresultat vid avyttring anl. tillgång	34 680	39 668
Summa fond	44 386	47 853
Summa rörelseresultat	58 047	55 323
varav realisationsresultat vid avyttring av anl. tillgång	40 748	40 088
varav avskrivning	-365	-376

NOT 3 – Nettoomsättning prästlönefastigheter	2023	2022
Intäkter skog, inklusive jakt och fiske		
Rotposter	1 258	6 564
Leveransvirke	9 383	379
Jakt och fiskeupplåtelser	941	897
Utdelning allmänning	91	77
Övriga intäkter	7	7
Summa skog	11 680	7 924
Intäkter jord		
Jordbruksarrenden – gårdsarrenden	317	290
Jordbruksarrenden – sidoarrenden	860	1 033
Lägenhets- och anläggningsarrenden	393	370
Tomträtt industri	171	171
Tomträtt bostad	633	597
Bostadsarrenden	175	128
Hysesintäkter Havssvalget	1 346	1 306
Uthyrning av lokaler	326	435
Övriga sidointäkter	6	7
Summa jord	4 227	4 337
Nettoomsättning prästlönefastigheter	15 907	12 261

NOT 4 – Operationella leasingavtal	2023	2022
Framtida minimileaseavgifter som kommer att erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	5 288	5 246
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	8 199	7 260
Förfaller till betalning senare än fem år	11 636	9 759
Under perioden erhållna leasingavgifter	5 168	5 234

De huvudsakliga leasingavgifterna avser jordbruksarrenden och bostadshyra.

NOT 5 – Intäkter prästlönefond	2023	2022
Intäkter prästlönefond		
Utdelningar	7 533	8 638
Realisationsresultat vid försäljningar	34 680	39 668
Räntor	5 191	3 017
Summa prästlönefond	47 404	51 323

NOT 6 – Inhyrd personal
Personal från stiftet har varit engagerade i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 2 (2) heltidstjänster.
I kostnaden ingår förutom grundlön, semesterlön, pensionskostnader, schablonberäknad; företagshälsövård, utbildning, arbetsplats och kontorsmaterial.
Kostnaden 2023 är justerad med stiftets minskade kostnad för kansliet.

NOT 7 – Arvode och kostnadsersättningar till revisorer	2023	2022
Kvalificerade revisorer		
Grant Thornton Sweden AB		
Revisionsuppdrag	-137	-122
Andra uppdrag	0	0
Summa	-137	-122

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

NOT 8 – Resultat från finansiella investeringar	2023	2022
Övriga räntor och liknande poster		
Ränteintäkter	634	399
Räntekostnader	-7	-16
Summa	627	383

NOT 9 – Bokslutsdispositioner	2023	2022
Bokslutsdispositioner		
Återföring periodiseringsfond	0	-1 368
Summa	0	-1 368

NOT 10 – Skatt på näringsverksamhet	2023	2022
Årets skatt		
Aktuell skatt	-959	-778
Skatt p.g.a. ändrad taxering	0	0
Skatt på årets resultat	-959	-778
Redovisat resultat, i skattepliktig verksamhet, före skatt	8 166	8 127
Skatt beräknad enligt gällande skattesats 20,6%	1 682	1 674
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	1	3
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-724	-918
Effekt av ändrade skattesatser/skatte regler	0	0
Skatteeffekt av återföring av periodiseringsfond	0	17
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	0	1
Redovisad skattekostnad	959	778

NOT 11 – Prästlönfastigheter	2023	2022
Byggnader och mark		
Ingående anskaffningsvärde	106 618	106 724
Inköp	0	0
Försäljningar och utrangeringar	-515	-106
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	106 103	106 618
Ingående avskrivningar	-5 355	-4 985
Försäljningar och utrangeringar	260	0
Årets avskrivningar	-358	-370
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 453	-5 355
Utgående redovisat värde	100 650	101 263
Taxeringsvärden		
Byggnader	21 964	22 442
Mark	412 427	380 829
Summa	434 391	403 271

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokföringsskyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden.

Prästlönetillgångarnas rättsliga status, förvaltning och bokföringsskyldighet regleras i lag. Prästlönfastigheterna bedöms utifrån den särskilda lagregleringen inte utgöra förvaltningsfastigheter i enlighet med allmänt råd i K3.

NOT 12 – Inventarier, verktyg och installationer	2023	2022
Byggnadsinventarier		
Ingående anskaffningsvärde	96	96
Inköp	0	0
Försäljningar och utrangeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	96	96
Ingående avskrivningar	-77	-70
Försäljningar och utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	-6	-7
Utgående ackumulerade avskrivningar	-83	-77
Utgående redovisat värde	13	19

NOT 13 – Pågående nyanläggning och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	2023	2022
Ingående balans	240	0
Utgifter under året	135	240
Under året färdigställda tillgångar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	375	240

Utgifter avser förberedandet av exploatering.

NOT 14 – Prästlönefondsmedel	ANSKAFFNINGSVÄRDE		BOKFÖRT VÄRDE		MARKNADSVÄRDE	
	2023	2022	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Noterade aktier och aktiefonder	330 784	285 535	330 784	285 535	461 874	384 745
Noterade värdepappersinnehav	193 774	198 193	193 774	198 193	183 991	181 444
Övriga värdepappersinnehav	0	0	0	0	0	0
Övriga placeringar	14 630	37 820	14 630	37 820	16 722	36 508
Summa prästlönefondsplaceringar	539 188	521 548	539 188	521 548	662 587	602 697
Förändring prästlönefondsmedel			2023	2022		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden			521 548	473 487		
Investeringar under året			124 132	159 946		
Försäljningar/avyttringar			-83 301	-117 758		
Förändring likvida medel förvaltare			-23 191	5 873		
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden			539 188	521 548		

	ANSKAFFNINGSVÄRDE		BOKFÖRT VÄRDE		MARKNADSVÄRDE	
	2023	2022	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Långfristiga värdepappersinnehav						
Onoterade värdepappersinnehav *	3 030	3 030	0	0	0	0

* *Onoterade värdepappersinnehav*

Prästlönetillgångar köpte aktier 2007 i det onoterade aktiebolaget Nordic Microcap Investment AB till ett värde av 3 030 tkr. Innehavet skrevs ned till 0 kr år 2011.

NOT 15 – Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2023	2022
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Försäkringspremier	247	234
Upplupna ränteintäkter	0	0
Övriga poster	5	77
Summa	252	311

NOT 16 – Kortfristiga placeringar	2023	2022
Under 2022 öppnades ett konto för kortfristigt sparande på Swedbank för prästlönefondsmedel.		
Penningmarknadskonto Swedbank	23 640	22 888
Kortfristiga placeringar för justering mot bundet kapital	3 645	-22 888
	27 285	0

NOT 17 – Kassa och bank
Behållningen på kassa och bank 16 829 tkr (17 589 tkr) finns på det så kallade kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

NOT 18 – Avsättningar	2023	2022
Avsättningar		
Avsättning vid årets början	2 412	1 767
Avsättning/återföring för skogsvård	138	645
Avsättning vid årets slut	2 550	2 412

NOT 19 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		2023	2022
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Förutbetalda hyresinkomster		0	66
Förutbetalda arrenden		879	1 194
Upplupna revisionsarvoden		77	77
Upplupna förvaltararvoden		378	643
Övrigt		53	92
Summa		1 387	2 072

NOT 20 – Likvida medel		2023	2022
Specifikation av likvida medel vid årets slut			
Bank		16 829	17 589
		16 829	17 589

NOT 21 – Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut	
--	--

Cyberattacken gjorde att ingen bokföring kunde registreras förrän den 16 januari, då fanns en stor mängd transaktioner som behövde registreras. Vissa transaktioner blev på grund av bestämmelserna i bokföringslagen registrerade en månad senare än avsett. Fakturor som skulle ha skickats ut i december 2023 kunde inte skickas förrän i januari 2024. Diarieföringen av handlingar har också försenats eftersom systemen legat nere.

Stiftsstyrelsen

Stiftsstyrelsen har vid dagens sammanträde den ¹²9 april 2024 beslutat överlämna årsredovisningen till stiftsfullmäktige samt föreslå stiftsfullmäktige fastställa årsredovisningen för 2023.

Stockholm 2024-04-¹²09

Andreas Holmberg
Ordförande

Daniel Larson
1:e vice ordförande

Ulla Birgersdotter
2:e vice ordförande

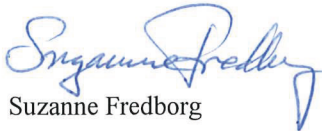

Victor Backström

Britt Björneke

Anna Forsell

Suzanne Fredborg

Charlotte Haggren

Staffan Lundstedt

Mikael Peterson

Irène Pierazzi

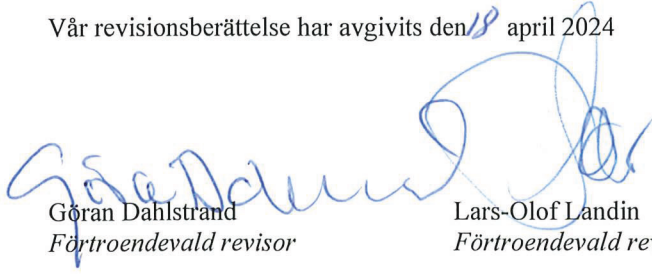

Erik Ringheim

Hans Ulfvebrand

Vår revisionsberättelse har avgivits den ¹⁸18 april 2024

Göran Dahlstrand
Förtroendevald revisor

Lars-Olof Landin
Förtroendevald revisor

Stefan Norell
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till Stiftsfullmäktige i Stockholms stift, avseende i Prästlönetillgångar i Stockholms stift

Org.nr. 802408 - 9818

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Prästlönetillgångar i Stockholms stift för år 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Prästlönetillgångar i Stockholms stifts finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att Stiftsfullmäktige i Stockholms fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Prästlönetillgångar i Stockholms stift.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Stiftstyrelsens ansvar

Det är stiftstyrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Stiftstyrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar stiftstyrelsen för bedömningen av stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om stiftstyrelsen avser att upplösa stiftet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som

helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i stiftstyrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att stiftstyrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att stiftet inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera stiftstyrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av stiftstyrelsens förvaltning för Prästlönetillgångar i Stockholms stift för år 2023.

Vi tillstyrker att Stiftsfullmäktige i Stockholms beviljar stiftstyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Stiftstyrelsens ansvar

Stiftstyrelsen ansvarar för prästlönetillgångarnas organisation och förvaltningen av prästlönetillgångarnas angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma stiftets ekonomiska situation och att tillse att prästlönetillgångarnas organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och stiftets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av stiftstyrelsen i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot prästlönetillgångarna.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot prästlönetillgångarna.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för prästlönetillgångarnas situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 18 april 2024,

Göran Dahlstrand
Förtroendevald revisor

Lars-Olaf Landin
Förtroendevald revisor

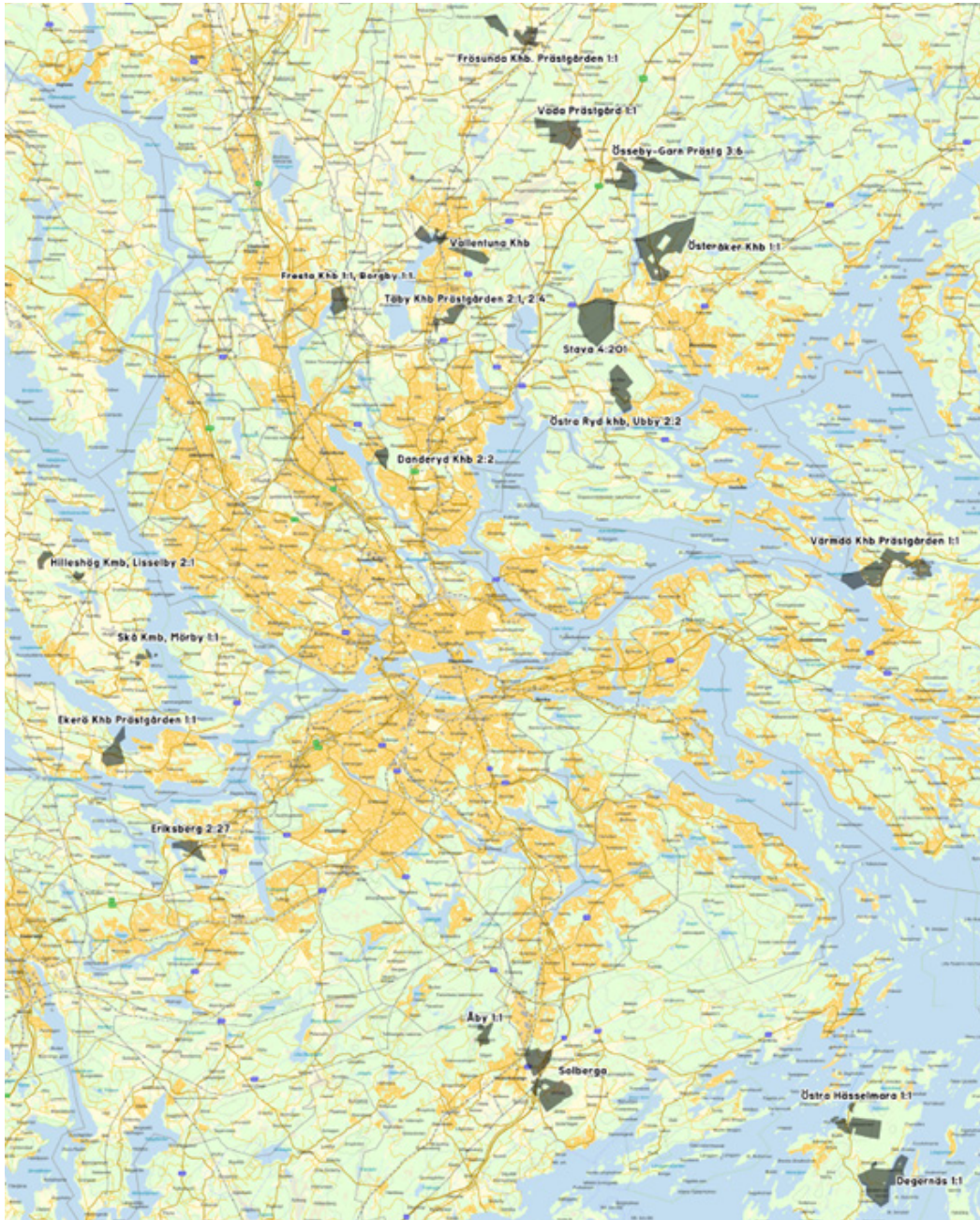

Stefan Norell
Auktoriserad revisor

Fastighetsförteckning

FASTIGHET	KOMMUN	FÖRSAMLING	AREAL HA
ERIKSBERG 2:27	BOTKYRKA	BOTKYRKA	67,3
DANDERYD 2:2	DANDERYD	DANDERYD	42,0
EKERÖ PRÄSTGÅRD 1:1	EKERÖ	EKERÖ	106,1
FÄRENTUNA PRÄSTGÅRD 1:16	EKERÖ	FÄRINGSÖ	14,0
FÄRENTUNA PRÄSTGÅRD 1:33	EKERÖ	FÄRINGSÖ	0,1
LISSELBY 2:1	EKERÖ	FÄRINGSÖ	50,0
MÖRBY 2:1	EKERÖ	FÄRINGSÖ	20,0
RINGTORP 1:1	ESKILSTUNA	NÄSHULTA	11,7
TORP 3:1	ESKILSTUNA	NÄSHULTA	302,2
DEGERNÄS 1:1	HANINGE	DALARÖ-ORNÖ-UTÖ	218,9
ÖSTRA HÄSSELMARA 1:1	HANINGE	DALARÖ-ORNÖ-UTÖ	185,0
SOLBERGA 1:1	HANINGE	ÖSTERHANINGE	133,8
ÅBY 1:1	HANINGE	VÄSTERHANINGE-MUSKÖ	252,5
LÅNGKÄRR 1:6	KATRINEHOLM	JULITA	895,0
KAPELLANEN *:7	SOLNA	SOLNA	0,0
KAPELLANEN *:8	SOLNA	SOLNA	0,0
KAPELLANEN *:9	SOLNA	SOLNA	0,0
KYRKVÄRDEN *:4	SOLNA	SOLNA	0,0
KYRKVÄRDEN *:5	SOLNA	SOLNA	0,0
KYRKVÄRDEN *:8	SOLNA	SOLNA	0,0
KYRKVÄRDEN *:9	SOLNA	SOLNA	0,0
KYRKVÄRDEN *:10	SOLNA	SOLNA	0,0
KYRKVÄRDEN * 11	SOLNA	SOLNA	0,0
MJÖLNER *:2	SOLNA	SOLNA	0,0
VAPENHUSET *:5	SOLNA	SOLNA	0,0
HAVSSVALGET :13	STOCKHOLM	HEDVIG ELEONORA	0,0
PRÄSTGÅRDEN 2:1	TÄBY	TÄBY	75,7
PRÄSTGÅRDEN 2:4	TÄBY	TÄBY	9,4
BORGBY 1:1	UPPLANDS VÄSBY	FRESTA	77,5
FRESTA 1:1	UPPLANDS VÄSBY	FRESTA	5,6
FRÖSUNDA PRÄSTGÅRD 1:1	VALLENTUNA	VALLENTUNA	137,0
VADA PRÄSTGÅRD 1:1	VALLENTUNA	ÖSSEBY	237,5
VALLENTUNA PRÄSTGÅRD 1:1	VALLENTUNA	VALLENTUNA	113,0
ÖSSEBY-GARNS PRÄSTGÅRD 3:6	VALLENTUNA	ÖSSEBY	214,0
PRÄSTGÅRDEN 1:1 VÄRMDÖ	VÄRMDÖ	VÄRMDÖ	244,0
PRÄSTGÅRDEN 1:68	VÄRMDÖ	VÄRMDÖ	0,6
ÄNGSVIK 1:1	VÄRMDÖ	VÄRMDÖ	9,1
ÄNGSVIK 1:117	VÄRMDÖ	VÄRMDÖ	0,4
PRÄSTGÅRDEN 1:1 ÖSTERÅKER-ÖSTRA RYD	ÖSTERÅKER	ÖSTERÅKER-ÖSTRA RYD	412,0
STAVA 4:201	ÖSTERÅKER	ÖSTERÅKER-ÖSTRA RYD	385,0
UBBY 2:1	ÖSTERÅKER	ÖSTERÅKER-ÖSTRA RYD	191,4

*Fastigheten är upplåten med tomträtt

TOTALT 4 410,8

KATRINEHOLMS KOMMUN

STOCKHOLMS STIFT
BOX 16306, 103 25 STOCKHOLM
TEL: 08-508 940 00
E-POST: sthlm.stift@svenskakyrkan.se
WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/STOCKHOLMSSTIFT